

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 21P/62/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618205143
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Glezgová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2019:6618205143.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Kristínou Glezgovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa Y. U., W.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky F.. X. U., W.. XX.XX.XXXX, M. F. R.. V. XXXX/XX, N., M. Č. C. K., N., I. L. E. I. R. U.N., W.. XX.XX.XXXX, M. F. R.. V. XXXX/XX, N.c, občana SR, právne zastúpeného JUDr. Renátou Endrödyovou, advokátkou z AK Lučenec, Dr. Herza 26 v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 9P/42/2016-24 zo dňa 29.06.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.07.2016 vo výroku o úprave rodičovských práv a povinností a o vo výroku o výživnom pre maloletého Y. U., W.. XX.XX.XXXX tak, že maloletého Y. U.Á., W.. XX.XX.XXXX, zveruje do osobnej starostlivosti otca R. U..

II. Matka F.. X. U.Á., W.. XX.XX.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého Y. U., W.. XX.XX.XXXX, výživným v minimálnom rozsahu rovnajúceho sa 30% zo sumy životného minima na neploleté nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu počnúc dňom doručenia tohto rozsudku.

III. Takto určené výživné je matka p o v i n n á posilať k rukám otca vždy predom do 25. dňa toho ktorého mesiaca.

IV. Súd u p r a v u j e styk matky F.. X. U. L. Y. Y. U. tak, že matka si prevezme maloletého Y. U. každý páry týždeň v mesiaci v piatok v školskom zariadení, do ktorého ho odovzdá nasledujúci pondelok ráno. Takto upravený styk sú rodičia p o v i n n í dodržiavať. Otec dieťa na styk s matkou vždy vopred pripraví a matka si dieťa v stanovenom termíne zo školského zariadenia prevezme a vráti ho otcovi.

V. Súd n a r i a ě u j e výchovné opatrenie maloletému dieťaťu a jeho rodičom podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu v období šesť mesiacov počnúc od právoplatnosti rozsudku za účelom zlepšenia vzťahu maloletého a jeho rodičov, zlepšenia vzájomnej komunikácie rodičov vo výchove dieťaťa ako aj za účelom ozrejmenia významu postavenia oboch rodičov pre maloleté dieťa. Poradenstvo sa bude realizovať U. Z. T. T. E. T., G. Y.. C. XX, XXX XX N., K.I.: XX XXX XXX.

VI. Súd návrh matky na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému Y. U.i zverením matke ako aj vo forme striedavej osobnej starostlivosti z a m i e t a .

VII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

X. I. R. U. sa podaným návrhom zo dňa 21.11.2018 domáhal úpravy práv a povinností k maloletému Y. U.. Poukázal na to, že s matkou detí žili ako manželia v spoločnej domácnosti 15 rokov. Z ich vzťahu sa im narodil maloletý Y. U. W.. XX.XX.XXXX E. Y. W. U., W.. XX.XX.XXXX. V roku 2014 sa rozvedli, po rozvoде boli maloleté deti v striedavej starostlivosti otca a matky v týždňových intervaloch. Takto určené zverenie detí nebolo dodržiavané z dôvodu, že maloletí sa v domácnosti otca cítili lepšie a ostávali aj dva týždne. Toho času sú obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Maloletý Y. dlhodobo prejavuje záujem na tom, aby býval s otcom, je s ním v každodennom kontakte už dva roky, chodí ku nemu do domácnosti, aj toho času u neho býva, jeho psychický stav je v súčasnej dobe vyrovnaný a nerád by ho narúšal, nakoľko syn v minulosti navštevoval psychiatrickú poradňu z dôvodu rozvodu a narušených vzťahov v rodine. Otec synovi denne zabezpečuje vhodnú výchovu a starostlivosť, pravidelne ho pripravuje do školy, ráno ho denne nosí do školy a v poobedných hodinách chodí pre neho, učia sa spolu a trávajú spoločne voľný čas. Maloletý k matke chce chodiť výlučne v otcovej prítomnosti z dôvodu obavy, že v domácnosti matky bude musieť ostať. Taktiež v prípade choroby a potreby otec s ním absolvuje pravidelne preventívne prehliadky a očkovania u pediatra, má vytvorené vhodné bytové podmienky na výchovu a starostlivosť o dieťa. Na základe uvedených skutočností žiada, aby súd zveril maloleté dieťa Y. U. do jeho osobnej starostlivosti s tým, že bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa a bude ho zastupovať a spravovať jeho majetok. Žiadal matku dieťaťa X. U. zaviazat' na výživu maloletého Y. výživným mesačne vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa s tým, že takto určené výživné je matka povinná zasielať k rukám otca vopred vždy do 15. dňa v mesiaci.

2. Súd vo veci vytyčil pojednávanie. Otec trval na podanom návrhu, pričom poukázal na to, že po rozvođe manželstva rozsudkom Okresného súdu Lučenec 6P/30/2015 zo dňa 26.06.2015 boli maloleté deti Y. E. W. zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Neskôr chcela byť dcéra zverená výlučne jemu, kedy mu súd maloletú W. aj zveril. Mal s ňou však problémy, pretože nechodila do školy a udržiavala známosť s istým chlapcom, pričom matka túto situáciu vôbec neriešila tvrdiac, že s dcérou je všetko v poriadku. Keďže mal s maloletou výchovné problémy, na popud matky mu brala veci z domácnosti, poslal ju preč za matkou z dôvodu, že sa správa ako jej matka. V roku 2017 bola následne maloletá W. zverená do osobnej starostlivosti matky. Čo sa týka maloletého Y., ten bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec 9P/42/2016 zverený do osobnej starostlivosti matky. Následne s matkou detí obnovili vzájomné vzťahy, čo trvalo asi rok a pol, kedy on opustil spoločnú domácnosť a odišiel bývať k svojim rodičom. V období vzájomného spolužitia s matkou detí si maloletý naňho zvykol a chce byť zverený jemu. V súčasnosti, keď je u neho cez víkendy, tak sa k matke vrátiť nechce. Z uvedených dôvodov podal návrh na zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti, kedy dôvodom je aj skutočnosť, že tvrdí, že bývalá manželka nie je dobrou matkou, nevie sa postarať ani o dcéru, ktorá je psychicky nevyrovnaná a navyše maloletý má poruchu ADHD, kedy takýmto deťom sa treba venovať podstatne viac, ako to matka dokáže. Matke v styku so synom nebránil a syna brával zo školy tri týždne z toho dôvodu, že maloletý plakal za ním a nechcel ísť k matke. Zo všetkých týchto dôvodov ako aj preto, že vie lepšie zabezpečiť výchovu maloletého žiada maloletého Y. zveriť do svojej osobnej starostlivosti. So striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasí.

3. Matka na pojednávaní uviedla, že nesúhlasí s návrhom otca na zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti. Poukázala na to, že dôvodom rozvodu bola skutočnosť, že otec detí ju psychicky týral, došlo aj k fyzickému násiliu z jeho strany, a preto sa presťahovala aj s maloletými deťmi k svojim rodičom a podala návrh na rozvod. V rozvodovom konaní prihliadala na tú skutočnosť, že deti majú dobrý vzťah k otcovi, preto súhlasila so striedavou osobnou starostlivosťou v intervaloch jedného týždňa. Toto trvalo asi rok, potom ju otec pri preberaní detí v jeho domácnosti napadol, čo oznámila aj na polícii a podala návrh na zrušenie striedavej starostlivosti. V tom období mali problémy s maloletou W., ktorá si našla chlapca a bola často mimo domova. Snažila sa to riešiť, zobrala dcéru ku gynekológovi, kedy zistila, že maloletá nemala žiaden pohlavný styk. Nakoľko dcéru pravidelne kontrolovala, mali spolu konflikty, a preto chcela byť dcéra zverená otcovi, čomu súd vyhovel, pričom vzhľadom k stanovisku dcéry ona so zmenou zverenia súhlasila. Dcéra ju pravidelne chodila navštevovať. V tom období si obstarala byt a odsťahovala sa od rodičov. Otec neskôr dcéru z domu vyhodil a táto sa nasťahovala k nej, pričom aj v súčasnej dobe býva v jej domácnosti. S dcérou dnes nemá problémy, chodí na strednú školu a má dobrý prospech. V roku 2016 sa otec domáhal zverenia maloletého Y., pričom vo veci bolo vykonané aj znalecké dokazovanie a maloletý bol ponechaný v jej osobnej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Lučenec 12P/57/2016 zo dňa 21.03.2017. Znaleckým posudkom bolo preukázané, že otec maloletého Y. manipuluje. Došlo však k rozšíreniu styku otca s maloletým. Otec neskôr úpravu styku nerešpektoval

a začal jej brániť v styku so synom tak, že ho vyberal zo školy, kedy syna nevidela tri týždne. Vec musela riešiť súdne v konaní o výkon rozhodnutia ako aj prostredníctvom školy a tak sa jej podarilo obnoviť zákonom upravený styk. Podľa jej názoru otec žiada zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti z toho dôvodu, že nechce platiť výživné, čoho dôsledkom bolo podanie trestného oznámenia pre trestný čin zanedbania povinnej výživy. V tejto súvislosti predkladá trestné oznámenie aj oznámenie matky na nedodržanie styku zo strany otca.

4. Vo veci bol vypočutý v neprítomnosti rodičov aj maloletý Y. U., ktorý uviedol, že má záujem byť zverený otcovi s tým, že chce byť v styku s matkou formou pravidelných návštev.

5. Na návrh matky súd pristúpil aj výsluchu maloletej W. U., W.. XX.XX.XXXX, kedy vykonal opatrenie na neprítomnosť rodičov. Maloletá uviedla, že má 16 rokov, býva u matky a veľmi dobre si s ňou rozumie. S otcom si nerozumie vôbec. Tento víkend bol maloletý doma u nich, pričom predtým bol tri týždne u otca, lebo otec bránil matke v styku s bratom. Podľa jej názoru sa brat cíti u matky dobre, aj oni dvaja majú dobrý vzťah, často sa spolu hrávajú a dobre sa spolu vychádzajú. Podľa jej názoru ak bude brat zverený otcovi, nebudú sa s bratom vôbec vídavať, pretože otec bude brániť v ich styku.

6. Súd odročil pojednávanie na základe návrhu kolízneho opatrovníka na vykonanie dokazovania znalcom z odboru psychológie. Následne dňa 21.12.2018 otec a matka doručili súdu návrh na schválenie rodičovskej dohody vo veci úpravy práv a povinností k maloletému Y. U. vo forme striedavej starostlivosti v týždňovom intervale. Súd preto vo veci vytyčil pojednávanie. Na pojednávaní dňa 13.03.2019 otec uviedol, že zmenil názor, so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasí a naďalej žiada zveriť maloletého Y. do svojej osobnej starostlivosti. Matka so zverením maloletého otcovi nesúhlasila.

7. Súd uznesením č. k. 21P/62/2018-60 zo dňa 25.03.2019 nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia T. Y. Q., T.. Znalkyňa vypracovala znalecký posudok č. XX/XXXX zo dňa 30.06.2019, ktorý doručila súdu dňa 08.07.2019. Následne súd vo veci vytyčil pojednávanie na deň 12.08.2019.

8. Ešte pred pojednávaním dňa 07.08.2019 doručil otec súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Uviedol, že od začiatku prázdnin od 01.07. 2019 sa maloletý Y. zdržiava u neho a odmieta sa vrátiť k matke. Otec nebráni návratu maloletého k matke, avšak nijakým spôsobom nevie dieťa presvedčiť ani donútiť, aby sa k matke vrátilo, čím však začínajú vznikať konfliktné situácie medzi rodičmi dieťaťa, nakoľko matka otca obviňuje, že jej dieťa nechce vrátiť. O vzniknutej situácii informoval otec aj príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Zo znaleckého posudku T.. Y. Q., T.. Č.. XX/XXXX A. H. XX.XX.XXXX jednoznačne vyplýva, že maloletý má intenzívny, určujúci vzťah k svojmu otcovi, s ktorým sa identifikuje, pričom matku do svojho konceptu rodiny nezaradil a stavia sa k nej kriticky. Otca jednoznačne preferuje pred svojou matkou a nie je v silách otca presvedčiť maloletého aby sa vrátil k matke, pričom otec má za to, že nie je potrebné dieťa traumatizovať a vystavovať ho takýmto stresujúcim situáciám, keď on má vytvorené všetky predpoklady na to, aby sa o dieťa postaral a je ochotný poskytovať mu osobnú celodennú starostlivosť. Matke nebráni sa so synom stretávať, avšak do doby, kým sa situácia neupokojí navrhuje, aby sa tak dialo za jeho prítomnosti. Keďže matka do bytu otca nechodí, otec navrhuje, že je ochotný dieťa každú druhú nedeľu dovieť maloletého k matke, prípadne po dohode s matkou je ochotný umožniť jej styk aj v iných dňoch a hodinách, príp. na inom mieste. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam navrhol, aby súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým by bol maloletý dočasne zverený do jeho výlučnej osobnej starostlivosti a to až do právoplatného skončenia konania vo veci sp. zn. 21P/62/2018. Tiež navrhol zrušiť jeho vyživovaciu povinnosť k maloletému s účinnosťou od 01.08.2019. Otec ďalej neodkladným opatrením navrhol upraviť styk matky k dieťaťu tak, aby sa maloletý mohol stýkať s matkou každú druhú nedeľu v mesiaci v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod. v byte matky za prítomnosti otca, kedy otec je povinný maloletého na styk s matkou riadne pripraviť a dostaviť sa s ním do bytu matky

9. Dňa 09.08.2019 obdržal súd od kolízneho opatrovníka správu zo šetrenia pomerov k návrhu otca na vydanie neodkladného opatrenia. Zo správy vyplýva, že dňa 08.08.2019 sa na úrad dostavila matka maloletého Y. F. X. U. a uviedla, že je zamestnankyňou Y. Ú. N., pracuje ako terénny sociálny pracovník s mesačným príjmom cca 500,-Eur. Okrem toho poberá prídavky na dve deti vo výške 48,68 Eur mesačne. Aktuálne poskytuje osobnú starostlivosť maloletej dcére W. U., W.. XX.XX.XXXX, ktorá nastupuje do 2. ročníka L. I. T. Š. N.. Maloletý Y. U., ktorý je aktuálne v domácnosti otca, nastupuje

do 3. ročníka na ZŠ Q. Z. X, N.. Maloletý Y. je v starostlivosti otca od začiatku školských prázdnin. Podľa slov matky, u otca zostal po tom, čo ho otec nevrátil matke po prvom víkende školských prázdnin, kedy bol maloletý u neho na základe úpravy styku. Otec syna nevrátil ani po telefonickom upozornení matky, kedy jej oznámil, že maloletý sa k nej vrátiť nechce. Preto navrhla otcovi, keďže sú prázdniny, nech maloletý zostane u neho ešte týždeň a potom nech jej ho vráti späť. Otec sa vyjadril tak, že ona o tom nerozhoduje. Tieto informácie matka preukazuje SMS správami. Následne si matka pre syna išla do domácnosti otca v utorok, o čom otca vopred informovala, avšak otec maloletého nepripravil na odovzdanie. Maloletý Y. matke oznámil, že s ňou nejde, lebo mu otec sľúbil, že pôjdu práve v ten deň kúpiť darček za vysvedčenie. Matka opakovane písala otcovi SMS správy, kedy si príde pre neho alebo ho vyzývala, aby jej syna priniesol, čo vie tiež preukázať SMS správami. Otec maloletého na návrat k matke nikdy nepripravil, ba naopak, odišiel s maloletým na ihrisko. Tam ich vyhľadala matka, ktorá maloletému vysvetľovala, že si pre neho prišla, nakoľko bude mať dovolenku a budú spolu chodiť na výlety. Počas vysvetľovania otec sedel na lavičke a nijakým spôsobom sa aktívne nezapojil do podpory matky pripraviť maloletého na návrat k nej. Otec sa podľa matky iba smial na tom, že sa jej nedarí maloletého presvedčiť. Neskôr bol nervózny z toho, že matka maloletého objala a chcela zdvihnúť na ruky. Podľa matky bolo evidentné, že otec má výrazný negatívny postoj voči styku matky s maloletým dieťaťom. Matka si myslí, že zámerne maloletého podporuje a manipuluje v počiatocnom negatívnom postoji stretnúť sa s ňou. Otec matke na jej výzvy neustále odpovedá, že maloletý sa s ňou nechce stretnúť, aby nebola v tomto smere násilná. Matke ponúkol iba možnosť sa s maloletým stretnúť alebo ísť na výlet len za jeho prítomnosti, čo opakoval aj pred maloletým. Matka nesúhlasí, aby bol otec prítomný počas jej styku s maloletým, nevidí na to dôvod. Ďalej matka v rozhovore uviedla, že otec neustále mení svoj postoj k starostlivosti o maloletého. Najskôr so zrušením striedavej starostlivosti, ktorá bola uložená po rozvode manželov súhlasil a to s tým, aby maloleté deti boli zverené do jej výlučnej osobnej starostlivosti. V tom čase bol maloletý v dobrom psychickom zdraví, čo matky vie doložiť aj posudkom detskej psychiatričky Y. C., čo podporuje jej tvrdenie. V decembri 2017 otec znovu požiadal o zverenie maloletého dieťaťa. Po znaleckom dokazovaní bol otcovi rozšírený styk s maloletým dieťaťom od piatka do pondelka rána. Po úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom si podľa matky otec začal plniť vyživovaciu povinnosť až od decembra 2018, aj to iba bežné výživné. Sumu 711,-Eur naďalej dlží na zameškanom výživnom. Matka v tejto súvislosti podala návrh na exekúciu a naposledy dňa 16.05.2019 podala trestné oznámenie pre neplnenie si vyživovacej povinnosti zo strany otca.

10. Matka ďalej uvádza, že otec, nakoľko nepracuje, má viac možností tráviť čas s maloletým a venovať sa mu. V jej domácnosti mal maloletý nastavený denný režim zohľadňujúci jeho školské povinnosti. Matka pracuje, nemá toľko možností venovať voľný čas výlučne maloletému, čo však neznamená, že je zlá matka, ako to kvalifikuje otec. Pred pár dňami matka čerpala dovolenku a otec jej ani vtedy neumožnil tráviť čas so synom. Matka spomenula situáciu, kedy pre maloletého išla jeho sestra W., ktorej maloletý povedal, že ide s ňou za ňou. Keď však odišiel pre osobné veci do bytu otca vrátil sa s tým, že za matkou nepôjde. Matka uviedla, že maloletá W. sa jej často pýta, prečo je brat stále u otca, nerozumie tomu a brat jej chýba. Matka nesúhlasí, aby bol maloletý naďalej v domácnosti otca, nakoľko tento porušuje súdne rozhodnutie a podľa matky systematicky manipuluje s maloletým ešte pred rozhodnutím súdu o úprave rodičovských práv. Matka je toho názoru, že otec zámerne týmto svojim konaním porušuje všetky jej práva starať sa a vychovávať maloletého Y. a zámerne v tomto duchu ovplyvňuje aj maloleté dieťa.

11. Na základe pohovoru s matkou a skutočností, ktoré sú obsahom spisovej dokumentácie, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zastáva názor, že zmena úpravy rodičovských práv a povinností by mala predovšetkým sledovať najlepší záujem maloletých detí. Medzi rodičmi maloletého dieťaťa stoja nevysporiadané otázky ich partnerského vzťahu. Nedokážu spolu komunikovať a neposkytujú si komplexné informácie týkajúce sa uspokojovania potrieb maloletých detí. Problematické je odovzdávanie a preberanie maloletého dieťaťa. Rodičia nechápu význam druhého rodiča v živote dieťaťa, nie sú schopní udržať funkčnú vzájomnú komunikáciu, zdieľať informácie a spolu riešiť problémy, ktoré sa týkajú starostlivosti o dieťa, súperia medzi sebou o priazeň dieťaťa. Jedným z určujúcich faktorov, komu má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, je schopnosť rodiča spolupracovať s druhým rodičom pri výchove dieťaťa. Ak táto nie je bez zjavného dôvodu naplnená, je rodič výchovne nespôsobilý. Dieťa nemôže byť rukojemníkom vzájomnej nenávisť rodičov. Iracionálny dôvod, na ktorom je založený nesúhlas rodiča a ktorý preukázateľne nemá negatívny vplyv na záujem dieťaťa, je v rozpore s jeho záujmom. Záujmom maloletého je nepochybne, aby bol v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v jeho živote a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Nemožno opomenúť, že súrodenec je stabilná súčasť života dieťaťa. Zdieľa s

ním veľkú časť skúseností a zostáva celoživotným blízkym opierajúc sa o vedomie príbuznosti sýtené spoločnými zážitkami z detstva. Preto aj v záujme ochrany a zachovania pozitívnych súrodeneckých vzťahov je potrebné v konaní zohľadniť názor maloletého do tej miery, do akej je dieťa schopné posúdiť, či je mu vlastné rozhodnutie na prospech alebo nie, ako aj so zreteľom na všetky zistené skutočnosti.

12. Súd návrh otca na dočasné zverenie maloletého Y. do jeho osobnej starostlivosti až do právoplatného skončenia konania vo veci samej so súčasným zrušením jeho vyživovacej povinnosti s účinnosťou od 01.08.2019 a úpravy styku maloletého k matke za účasti otca zamietol uznesením č. k. 21P/62/2018-167 zo dňa 07.08.2019.

13. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní dňa 21.08.2019 žiadala, aby v súlade s výsledkom znaleckého dokazovania bol maloletý zverený otcovi. Poukázala na to, že dieťa je naviazané na otca, čo závery znaleckého dokazovania preukazujú. Žiadala aj upraviť styk matky s dieťaťom s súlade s návrhom znalkyne. Zdôraznila, že otec chce umožniť styk, ale dieťa nechce ísť k matke, preto ho otec nechce traumatizovať takým spôsobom, že ho bude k tomu nútiť. Keďže dieťa nechce ísť za matkou, tak umožní, aby sa matka so synom stretla mimo bydliska. Tvrdí, že treba vidieť súvislosti o otcovi nie výlučne v negatívnom smere, ale vidieť aj problémy na strane matky. Predložila súdu jednu komunikáciu SMS z ktorej vyplýva, že matka sa niekedy nevyjadruje primerane, používa vulgárne výrazy, takže určite nevlýva dobre na vývoj dieťaťa. Navyše z jednej komunikácie, kde matka píše otcovi, že dieťa všetko porozprávalo vyplýva, že matka sa zrejme vypytuje dieťaťa na otca a toto dieťa traumatizuje. Podľa jej názoru, ak matka komunikuje s dieťaťom tak, že sa evidentne vypytuje na otca, čo vyplýva aj z toho, že matka je na otca ešte naviazaná a vyťka mu iné známosti, tak toto negatívne vplýva na dieťa. Tiež z vyjadrenia otca vyplýva, že matka si neplní povinnosti voči dieťaťu a dopúšťa sa zásadných výchovných problémov alebo chýb, o čom svedčí skutočnosť, že napr. neplatí dieťaťu stravu a tým pádom je dieťa v škole traumatizované, keď nemá zaplatenú stravu. Deti sa mu vysmievajú alebo mu musí dať vychovávateľka vlastnú polievku. Túto skutočnosť tvrdilo dieťa otcovi. Keby bol upravený styk dieťaťa s otcom a dieťa by vedelo, že sa môže k otcovi vrátiť, skôr by mu otec vedel vysvetliť, že sa nemusí báť ísť k matke. Toto uvádza z dôvodu, že bola takto informovaná zo strany otca, že sa dieťa bojí styku s matkou. Preto takto koncipovala aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia.

14. K vyjadreniu matky uvádza, že matka sa snažila otca vykresliť v najhoršom svetle a tvrdí, že otec ovplyvňuje dieťa. Poukazujem však na závery znaleckého posudku z ktorého vyplýva, že chlapec pred znalkyňou povedal, že chce byť s otcom, ale že mu matka tvrdí, že by mal ostať u nej, ako je to teraz, kdežto otec mu povedal, že necháva všetko na neho a že sa mu prispôsobí, aj keď by chcel byť samozrejme s ním. Z predchádzajúceho znaleckého posudku tiež vyplýva, že matka má v povahe dominanciu, ktorú vidno aj v tomto prípade. Matka viac úsilia venuje vzťahu s otcom ako otázke dieťaťa. Chce byť s otcom dieťaťa, vyznáva mu lásku, čo vyplýva z SMS správ, čo je v priamom rozpore s tým, čo tvrdí, že otec je agresívny, že sa ho v minulosti mala báť. Navrhujeme, aby si súd z toho sám vyvodil závery, ktorá výpoveď účastníkov konania je dôveryhodnejšia, resp. či tvrdenie matky o nedôveryhodnosti otca je založené na nejakých osobných indiciách. Z vyjadrenia otca vie, že matka aj teraz by chcela s ním obnoviť spolužitie, že ho sleduje a keď zistí, že má nejakú inú známost', na čo má nárok po rozvode, tak reaguje negatívne, čo je asi aj jednou z príčin problémov rodičov. Poukazuje na to, že dieťa má lepšie podmienky u otca, ktorý býva v dome, dieťa má vlastné väčšie priestory. S matkou býva v dvojizbovom byte, má spoločnú izbu s dospievajúcou sestrou, čiže aj toto sú okolnosti, ktoré možno dieťa ovplyvňujú. Vyplýva to aj zo záverov znaleckého posudku, že dieťa má vytvorený pozitívny silný citový vzťah k otcovi a identifikuje sa s ním a otec má vytvorené vhodné výchovné podmienky. Dieťa v zmysle dohovoru o právach dieťaťa má nárok sa k veci vyjadriť a má právo, aby súd prihliadal na jeho potreby a záujmy. Bolo preukázané, že otec nie že by bránil dieťaťu v styku s matkou, ale si nevie poradiť s touto otázkou, nemá na to výchovné prostriedky a to je dôvod, prečo dieťa nebolo v poslednom období u matky a nie preto, že by to bol záujem otca, ale ide skôr o jeho výchovná nezrelosť, ktorá sa dá odstrániť v rámci terapie. Má tiež za to, že na striedavú osobnú starostlivosť nie sú vytvorené podmienky. Poukazuje na to, že začína školský rok a je pre dieťa potrebné, aby ho začalo v pokoji a kontinuálne naviazalo na to, na čo je zvyknuté. Domnieva sa, že keď prejde obdobie terapie, budú problémy medzi rodičmi možno vyriešené a vzťahy sa vzájomne upokojia. Navrhuje preto zveriť dieťa otcovi a určiť matke primerané výživné vyplývajúce z jej príjmu.

15. Otec na pojednávaní uviedol, že dieťa chce byť s ním, lebo sa mu stále venoval viac ako matka. Aj obidvom deťom sa viac venoval, čo malo za následok, že obe deti chceli byť stále u neho, aj dcéra mu

bola zverená. Teraz je síce u matky, ale len preto, že matka ju prehovorila, aby sa vrátila k nej. Aj syna matka stále prehovára, aby bol u nej, čo je v rozpore s vôľou dieťaťa, lebo chlapec chce byť od začiatku ich rozchodu u neho. On sa o dieťa riadne stará, chodí ho strihať, matka ho napr. nikdy ostrihať nedala. Ide s ním k zubárovi, k lekárovi a tiež celé prázdniny je dieťa u neho. Dieťa u matky nebolo od začiatku prázdnin, ako dieťa dostalo vysvedčenie, lebo išlo ku nemu. Maloletý totiž nechce ísť k matke, čo je jadrom problému. Keby matka preňho prišla do školy v piatok a odviedla ho naspäť do školy v pondelok, tak určite by išiel, lebo by ho nevidelo a nezačalo by plakať. Matka nevláda na dieťa dobre. Chlapec mu tvrdil, že matka ho straší tým, že ak nepovie, že chce byť zverený jej, tak že pôjde do detského domova. Úpravu styku navrhuje tak, že si matka prevezme dieťa v piatok zo školy a vráti ho do školy v pondelok, kde si ho on vyzdvihne. Netrvá na tom, aby bol styk realizovaný len v prítomnosti matky. Zdôrazňuje, že má lepšie podmienky na výchovu, má k dispozícii rodinný dom, v ktorom býva so synom na poschodí a jeho rodičia na prízemí. Je tam aj dvor. Matka býva v činžaku a chlapec sa delí o spoločnú izbu so sestrou, ktorá bude mať 17 rokov. Myslí si, že chlapec u matky nechce spať. Otec v ďalšom uviedol, že od 10. apríla 2019 má priznaný čiastočný invalidný dôchodok v sume 115,70 Eur, jedná sa o 45%-nú invaliditu. Predtým bol dlhodobo práceneschopný, bol dvakrát operovaný. Čiže má čas na syna, lebo je doma. Vzhľadom k tejto finančnej situácii neplatí za bývanie rodičom, ktorí sú vlastníci domu. Výživné riadne platí. Matka nemá čas na maloletého, vždy keď bolo dieťa choré, automaticky ho doniesla otcovi, lebo ho nemá komu dať. Dieťa je stále u neho celé prázdniny, sviatky a vždy to tak aj bolo.

16. Matka uviedla, že od roku 2015, ako sa rozviedli s otcom dieťaťa, majú problémy s deťmi, pretože otec s deťmi sústavne manipuluje a vždy iniciuje nejaké nové konanie. Po rozvode mali určenú striedavú osobnú starostlivosť, avšak otec ju napádal, bol ku nej agresívny, preto podala návrh na zmenu striedavej osobnej starostlivosti, lebo sa bála k nemu chodiť pre deti. Nakoniec aj rozvod bol následkom toho, že ju otec dieťaťa napádal. Následne boli deti zverené jej a otec mal upravený styk len raz do mesiaca v nedeľu, neskôr na základe znaleckého posudku každý víkend. Dcéra bola skutočne jednu dobu zverená otcovi, ale neskôr chcela ísť ku nej a teraz je zverená jej. Otec vie byť agresívny a s deťmi manipuluje. Osobne to viackrát zažila. Tvrdil pred synom, aby nešiel ku nej, lebo že ho ona k otcovi nevráti. Aj celé leto bolo dieťa uňho a matka nevedela dosiahnuť, aby prišiel k nej. Napríklad keď našla otca so synom na pieskovisku a nahovárala syna, aby išiel s ňou na týždeň na dovolenku, tak otec len sedel a smial sa, lebo syn nereagoval. Pritom nepovedal ani v jednom prípade, aby išiel ku nej, že sa chlapec nemá báť, že sa vráti, pôjde len na pár dní. Keď dcéra išla za bratom, lebo chcela byť s ním, tak v jednom prípade tam bol aj otec a ten jej hovoril, že ho nemá volať a nahovárať ku nej a chlapcovi povedal, že nech nejde k matke, lebo ho nevráti. V druhom prípade, keď sa dcéra išla s ním bicyklovať, otec išiel ihneď za nimi a hľadal ich a pýtal sa ich, kde sú tak dlho a tiež dcéru vravel, že nemá brata nahovárať, aby išiel ku nej. Dokonca použil slová, že „neprehováraj ho, on ostane u mňa navždy“. Taktiež bol prípad, že otec povedal maloletému, aby nešiel ku nej, lebo že ho dá k svojim rodičom, hoci ho chcela zobrať so sebou na nejaké spoločné akcie, napr. kúpať sa do rezortu Miraj a pod.. Tiež bol prípad, keď dcéra išla za bratom a volala ho, že idú niekde na výlet a syn s tým súhlasil. Ale keď si išiel do domu otca pre svoje veci vrátil sa s tým, že nejde, pretože otec mu povedal, že potom sa nemôže k nemu vrátiť. Preto tvrdí, že otec robí všetko preto, aby chlapec ku nej neprišiel, čo považuje za nezdravé. Nie je pravdivé ani tvrdenie otca, že deti sú od rozvodu celé prázdniny stále u neho. Tieto prázdniny sú prvým takým prípadom, predtým sa vždy s otcom dohodli a deti boli striedavo u nej a u neho. Aj teraz to vzniklo z toho, že otec chlapca vlastne ku nej nepustil. Čo sa týka nevyplateného šeku za november 2018, táto situácia vznikla preto, že jej otec neplatil výživné a zo svojho príjmu nevedela vyjsť. Podala na neho aj trestné oznámenie. Takže skutočne nevedela zaplatiť šek za obedy. Otec išiel do školy pre dieťa, vtedy mu dali do ruky výzvu na zaplatenie, ktoré teraz predložil, ale nie preto, že by sa toto pravidelne stávalo. Má finančné problémy vyplývajúce z toho, že musí platiť za byt, platí aj úver po 200,-Eur mesačne, kedy úver zobrala na požiadanie otca detí a teraz ho musí splácať ona sama. Preto jej peniaze nevychádzajú, pričom jej otec sťažil situáciu tým, že výživné neplatil. Nemá ešte zaplatené ani zameškané výživné. Nie je pravdou, že sa vyhrážala dieťaťu detským domovom, ako to tvrdí otec, toto počuje prvýkrát. Otec vraví, že je dobrým otcom, ale napr. o dcéru sa vôbec nezaujíma, vyhodil ju zo svojho domu, nadáva jej vulgárnymi výrazmi, nič jej nedáva, ani nekupuje. Aj v minulosti, keď boli spolu a aj odvtedy, všetky školské záležitosti a problémy detí riešila ona, takže nech otec netvrdí, že je dobrým otcom. Dcére začal vyvolávať len teraz v období pred súdnym pojednávaním. K SMS správam napísaným otcovi uvádza, že tie boli písané v období, keď jej tvrdil aj on, že ju má rád, preto mu aj ona písala SMS správy, kde mu vysvetľovala, že aj ona ho má rada. Išlo teda reakciu na to, keď jednu dobu s otcom obnovili komunikáciu. K bytovým podmienkam otca uvádza, že aj otec má na poschodí len dve izby, a aj ona má dve izby, dokonca má k dispozícii kompletný byt. Príjem má okolo 500,-Eur, kedy poukazuje na potvrdenie o príjme. Nájomné platí vo výške 230,-Eur. Má

v prenájme sociálny byt, preto je nájomné tak vysoké, pričom v nájomnom sú aj poplatky za energie. Sumu 25,-Eur činí strava v škole za dcéru, 25,-Eur strava za syna ešte 10,-Eur platí za družinu. Na dcéru má otec určené výživné v minimálnom rozsahu, avšak ho dlhodobo neplatí. Záverom matka poukázala na to, že otec nerešpektuje zákon, nerešpektuje súd ani dohody. Preto si myslí, že nebude rešpektovať nič ani v budúcnosti. Domnieva sa, že pokiaľ mu bude zverené dieťa, bude naňho veľmi zle vplývať. Nesúhlasí preto so zverením dieťaťa otcovi. Otec rieši veci nátlakovo, aj s maloletým pravidelne chodil aj na úrad práce, ale keď mu pracovníčky povedali, že sa s ním chcú porozprávať sami a navrhli, aby ja ona mohla byť s dieťaťom, tak s tým nesúhlasil. On ju jednoducho obmedzuje v rodičovských právach. Preto v žiadnom prípade nemôže súhlasiť so zverením dieťaťa otcovi. V krajnom prípade súhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou, ako to navrhla kolízna opatrovníčka, pretože nechce, aby bola úplne pozbavená možnosti vplývať na svoje dieťa.

17. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že má za to, že dieťa má právo vyjadriť svoj názor a súd má na to aj prihliadnuť. Dieťa však má aj nárok na to, aby bolo vychovávané obidvomi rodičmi a aby zažilo výchovné prostredie oboch rodičov. Za tejto situácii by bolo vhodné riešiť úpravu práv striedavou osobnou starostlivosťou oboch rodičov za súčasného uloženia výchovného opatrenia v zmysle toho, ako bolo navrhované, teda účasti na odbornom poradenstve, ktoré sa bude realizovať v Z. T. T. E. T. U. N. na obdobie 6 mesiacov.

18. Znalčka z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia T. Y. Q., T. uviedla, že sa pridrižiava záverov znaleckého posudku. V rámci vykonanej znaleckej činnosti, pohovormi s rodičmi ako aj výsledkami vlastného psychologického vyšetrenia dospela k záverom, ktoré sú uvedené v znaleckom posudku, že maloletý sa identifikuje so svojím otcom a jednoznačne ho preferuje pred svojou matkou. Pokiaľ sa zúčastnila pojednávania, vypočula si vyjadrenia rodičov, ktorí potvrdili skutočnosti, ktoré zistila v rámci vykonania znaleckého úkonu. Zdôraznila, že je v každom prípade veľmi nesprávne, ak dieťa nie je v posledných dvoch mesiacoch vôbec v styku s matkou, že otec nezabezpečuje tento styk, kedy by to takto nemalo byť, ale v rámci vyšetrenia otec neprezentoval neúctu k matke a nevyklučoval ju z rodičovských práv. Otec koná takto z dôvodu, lebo je presvedčený o tom, že dieťa je na neho naviazané, že koná v záujme dieťaťa a vychádza aj z presvedčenia, že dieťa nielenže je rado je s ním, ale sa nevracia rád k matke. Tieto skutočnosti sa zhodujú aj s jej zisteniami. Chce uviesť takú skutočnosť, že napr. počas znaleckého vyšetrenia, keď vyšetrovala otca a maloletý bol s matkou, tak sa viackrát stalo, že chlapec prišiel, klopal na dvere a zisťoval, dokedy ešte bude otec u nej a bez neho, čo svedčí o tom, že dieťa má s otcom vytvorený silný vzťah. Toto samozrejme môže mať dve príčiny, jednu tú, že otec si vytvoril oveľa silnejší vzťah k nemu, že maloletý sa viac identifikuje s otcom a otec mu k tomu vedel vytvoriť také podmienky, resp. to môže byť aj tým, že si matka nevedela vytvoriť taký vzťah, aby dieťa malo hlboký rešpekt voči nej, čiže nevedela ho nejakým spôsobom upútať a udržať pri sebe. Je presvedčená, že dieťa chce byť viac s otcom a toto je skutočne jeho vôľa. Poukazuje na to, že vekom bude otec viac identifikačným vzorom pre dieťa, ktoré vďaka tomu nadobudne vlastnosti, ktoré by mal mať ako muž, ktoré mu pomôžu aj v škole v prípade šikanovania a podobne tak, ako matka je identifikačným vzorom pre dcéru. V každom prípade ale deti musia vedieť, že patria obidvom rodičom a obidvaja rodičia ich milujú. To je veľmi dôležité.

19. Znalčka dodala, že po vykonaní znaleckého dokazovania vrátane výsluchu rodičov sa obaja rodičia s ňou kontaktovali, čo nepovažuje za ovplyvňovanie, ale ide to, že rodičia prejavujú svoje problémy a snažia sa s nimi podeliť, prípadne ich konzultovať, takže túto situáciu chápe. Matka jej napísala dve veľmi pekné, kultivované emaily, kde sa vyžalovala z tejto situácie a otec uprednostnil správu o tom, že nevie dosiahnuť, aby dieťa išlo k matke, lebo nechce lámať jeho vôľu. U oboch rodičov vycítila, že ide o hlbokú výchovnú nezrelosť, kedy rodičia nepochopili spôsob, ako by mali komunikovať s dieťaťom, čo je veľmi ľahko odstrániteľné. V závere znaleckého posudku navrhla preto kurz rodičovskej terapie a poradenstva, v rámci ktorého by sa takéto problémy dali veľmi ľahko vyriešiť. V rámci terapie by sa rodičia lepšie spoznali, poznali vzájomné výchovné riziká toho druhého a aj svoje, ktoré sú aj popísané v znaleckom posudku a vedeli by sa aj posunúť vo svojom rodičovstve a výchove a zodpovednom prístupe k dieťaťu. Rodičia cítia, že existujú limity, že je potrebné vzájomne sa lepšie poznať a výchovne pôsobiť na dieťa, lebo v opačnom prípade to bude mať na neho negatívny dopad, avšak sami si nevedia poradiť. Preto je potrebná odborné poradenstvo. V znaleckom posudku teda jednoznačne vyjadrila, že v prípade zverenia dieťaťa jednému z rodičov sa treba prikloniť k tomu, čo prejavilo dieťa ako svoj názor a svoje potreby nielen verbálne, ale aj v rámci projektívnych metód preukázalo, a to je hlboký vzťah k otcovi. Toto ale zároveň samozrejme za súčasného uloženia rodičovskej terapie, ktorú navrhovala už predchádzajúca

znalkyňa v roku 2016 a kde bude mať najmä otec úlohu pochopiť, že dieťa musí vychovávať v hlbkej úcte k matke, aby vyrastalo vo vzťahu lásky k matke a vďačnosti za to, že je jeho matkou. Toto však otec musí sám pochopiť a cítiť, nestačí to len prezentovať, lebo keď to bude len prezentovať formálne, dieťa to vycíti. Znalkyňa v tejto súvislosti dodala, že chce ešte poukázať na to, že je daná aj určitá tvrdosť v srdci rodiča, ktorý nehľadí na potreby druhého rodiča pri výchove dieťaťa, na čo by tiež chcela upozorniť. Jedná sa o obvyklú stratégiu jednej strany, ktorá chce dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti, kedy obmedzuje druhého rodiča v styku a je to zároveň prejavom vnútornej neistoty.

20. Súd vykonal dokazovanie konštatovaním návrhu na začatie konania, rodným listom maloletého dieťaťa, lustráciami, správou zo šetrenia pomerov, záznamami o pohovore s rodičmi, potvrdením o príjme matky, poštovými poukázkami, potvrdením OO PZ Lučenec, podaním rodičov, oznámením ÚPSVaR Lučenec, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Lučenec, potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti otca, znaleckým posudkom č. 56/2019, podaním otca, úradným záznamom, oznámením OO PZ Lučenec, návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, správou z prešetrovania pomerov, neodkladným opatrením, dokladmi otca, SMS správami matky a otca ako aj podstatným obsahom pripojených spisov Okresného súdu Lučenec sp.zn. 17P/54/2017, 9P/42/2016 a 11P/63/2018.

21. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 30.06.2019 znalkyne z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia T. Y. Q., T. vyplýva, že maloletý Y. má k obojom rodičom zachované vzťahy, má intenzívny určujúci vzťah k otcovi, s ktorým sa identifikuje a k sestre, ku ktorej vyjadril ambivalentný vzťah. Matku do svojho konceptu rodiny nezaradil, stavia sa k nej kriticky, podvedome ju vníma ako nezávislú. Vzájomné vzťahy rodičov dieťaťa sú narušené, vzájomne antagonistické, obaja na deklaratívnej úrovni vyzdvihujú vlastné pozitíva a negatíva druhého rodiča. Na hlbšej úrovni je prítomná ich vzájomná náklonnosť, potlačená emocionálnym zranením z obdobia eskalácie manželských a porozvodových problémov. Obaja rodičia sú natoľko presvedčení o správnosti vlastného uhla pohľadu na situáciu po rozvoze, že môžu konať aj zaujato, skresľovať skutočnosti a uvádzať (hlavne nevedome) aj nepravdy v záujme presadenia svojich názorov, ktoré považujú za výlučne správne. Uvedenými postojmi môžu poškodzovať druhého rodiča a hlavne maloletého, ktorého psychický stav je destabilizovaný prežívaním vzájomného antagonistického nastavenia medzi rodičmi. Boli tiež uňho zistené neurotické znaky až suicidálne myšlienky a znaky vývinovej disharmónie. U obidvoch rodičov bol zistený pozitívny potenciál aj výchovné riziká vyplývajúce z osobnostných charakteristík. Čo sa týka pozitív, majú porovnateľný intelektový potenciál, čo je dôležité pre poskytovanie vývinových stimulov dieťaťa. Sú schopní dávať a prijímať lásku a vytvárať príjemné vzťahy. Obaja vnímajú seba samých ako centrálnu postavu v rodine s obidvoma deťmi. Riziká boli zistené z dôvodu narušenia vekovej identity (osobnostná nezrelosť), s čím súvisí menšia pripravenosť riešiť životné úlohy. Obaja popierajú vlastnú agresivitu. Seba samých vnímajú ako najdôležitejšiu osobu v rodine. Deťom prisudzujú nadlimitné osobnostné kompetencie, čo svedčí o neznalosti vývinových potrieb maloletých a môže viesť k ďalšej destabilizácii ich psychického stavu. Nemožno jednoznačne určiť, u ktorého z rodičov je väčší predpoklad na vytvorenie vhodného výchovného prostredia pre maloleté deti, obaja majú pozitívny potenciál pre výchovu a aj výchovné riziká. Vzhľadom na porovnateľné osobnostné charakteristiky rodičov by mohol byť rozhodujúcim faktorom pre zverenie maloletého do výlučnej starostlivosti vzťah maloletého Michala k svojim rodičom. Maloletý sa identifikuje so svojim otcom a jednoznačne ho preferuje pred svojou matkou. Vyššie popísané zistenia predstavujú isté predpoklady pre striedavú starostlivosť oboch rodičov, avšak vzhľadom na to, že medzi rodičmi je narušená prirodzená komunikácia a ich vzťah je napätý a antagonisticky ladený, čo pretrváva napriek tomu, že „vyskúšali“ rôzne formy porozvodovej starostlivosti o svoje deti, obaja rodičia by mali urýchlene absolvovať minimálne polroka trvajúci intenzívny kurz rodičovskej terapie a poradenstva k pochopeniu a osvojeniu si princípov zodpovedného rodičovstva. Po vyhodnotení pokroku obidvoch rodičov v kurze zodpovedného rodičovstva odporúča zveriť maloleté deti tomu rodičovi, ktorý viac pokročí v dosahovaní hore uvedených cieľov, resp. rozhodnúť o striedavej osobnej starostlivosti.

22. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení zmien a doplnkov súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov

a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

23. Podľa § 28 ods. 2 cit. zák. o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

24. Podľa § 36 ods. 1 cit. zák. o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

25. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 cit. zák. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Podľa § 65 ods. 1 cit. zák. o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

27. Podľa § 75 ods. 1, prvá veta cit. zák. o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

28. Podľa § 76 ods. 1 cit. zák. o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

29. Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

30. Podľa Článku 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

31. Prevedeným dokazovaním mal súd za preukázané, že maloletý Y. U. je synom navrhovateľa otca R. U. E. Y. F. X. U.. Manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 6P/30/2015-20 zo dňa 26.06.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 04.07.2015. Súčasťou rozsudku o rozvoze bola dohoda rodičov ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom W. E. Y. U., ktorí boli zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Rodičia mali preberať deti v bydlisku druhého rodiča v intervaloch jedného týždňa. Výživné rodičom určené nebolo.

32. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec 9P/42/2016 zo dňa 29.06.2016 bol zmenený rozsudok 6P/30/2015 tak, že maloleté deti W. E. Y. U. boli zverené do osobnej starostlivosti matky. Otcovi bolo určené výživné v rozsahu minimálneho výživného. Styk otca k obom deťom bol upravený tak, že otec si prevezme deti pred bytom matky každú nedeľu v mesiaci od 09.00 hod. a vráti ich matke o 18.00 hod..

33. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec 12P/57/2016 zo dňa 21.03.2017 bol zmenený rozsudok 9P/42/2016 tak, že maloletá W. U. bola zverená do osobnej starostlivosti otca, matke bolo určené výživné vo výške 35,-Eur mesačne. Bol zmenený aj styk otca s maloletým R. tak, že si ho otec prevezme každý piatok v mesiaci okrem prvého piatku v školskom zariadení, do ktorého ho vráti nasledujúci pondelok

ráno a tiež si otec preberie maloletého Y. na tom istom mieste každú stredu a vráti ho matke pred jej bytom v ten istý deň o 18.30 hod..

34. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec 17P/54/2017 zo dňa 12.10.2017 bol zmenený rozsudok 12P/57/2016 zo dňa 21.03.2017 čo do výroku o výchove a výžive maloletej W. U. tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené minimálne výživné v rozsahu 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Styk otca k maloletej upravený nebol.

35. Vyššie uvedená právna úprava výkonu rodičovských práv a povinností bola aktuálna v čase podania návrhu otca zo dňa 21.11.2018, ktorým sa otec domáhal zverenia maloletého Y. do svojej osobnej starostlivosti.

36. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že od rozvodu rodičov maloletých detí rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 6P/30/2015-20 zo dňa 26.06.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 04.07.2015, sa vyvíjal vzťah oboch rodičov maloletého Y. veľmi dynamicky, kedy rodičia maloletých detí žili oddelene, každý u svojich rodičov, následne obnovili na dlhšiu dobu spolužitie a v súčasnej dobe opäť žijú oddelene, otec dieťaťa u svojich rodičov a matka v prenajatom byte. Od rozvodu rodičia „skúsili“ rôznu formu výchovy svojich maloletých detí, ktoré boli najprv zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ďalej boli obaja v osobnej starostlivosti matky, následne bola maloletá W. zverená do osobnej starostlivosti otca a v súčasnej dobe sa otec domáha zverenia maloletého Y.. Matka so zverením syna otcovi nesúhlasí, súhlasí ale so striedavou osobnou starostlivosťou, s ktorou však nesúhlasí otec. Ako to vyplýva zo správy kolízneho opatrovníka a znalkyne, obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na výchovu detí, teda aj na výchovu maloletého Y. a majú rovnaké pozitívne aj negatívne osobnostné vlastnosti potrebné na výchovu maloletého. Je tiež reálnou skutočnosťou, že maloletý bol už zverený aj do osobnej starostlivosti matky ako aj do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom v oboch prípadoch tieto formy osobnej starostlivosti nespĺnili účel. Maloletý v osobnej starostlivosti otca nebol, takže táto forma starostlivosti praxou preverená nie je. Nakoľko z vyjadrenia znalkyne jednoznačne vyplývalo, že nie je možné v súčasnej dobe určiť, u ktorého z rodičov je väčší predpoklad na vytvorenie vhodného výchovného prostredia pre maloleté dieťa, ostáva určujúcim faktorom vzťah maloletého k rodičom. Z vyšetrení vykonaných znalkyňou vyplývalo, že maloletý sa identifikuje so svojim otcom a jednoznačne ho preferuje pred svojou matkou. Tiež výsluchom maloletého na pojednávaní bol uvedený názor maloletého zistený. Z vyššie uvedených dôvodov aj s prihliadnutím na § 38 ods. 1 CMP a Článok 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa súd zveril maloletého Y. U. do osobnej starostlivosti otca R. U. za súčasného nariadenia výchovného opatrenia, ako je to uvedené pod bodom 40. Súd tiež prihliadol na potrebu maloletého na zabezpečenie stability po začatí školského roka, aby zotrval v tom výchovnom prostredí, v ktorom sa v súčasnej dobe od prázdnin nachádza, kedy súd poukazuje na závery znaleckého posudku znalkyne T.. Y. Q., T.. Č.. XX/XXXX zo dňa 30.06.2019, bod 2, o destabilizovanom psychickom stave maloletého.

37. Matke F.. X. U. súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého Y. výživným v minimálnom rozsahu rovnajúceho sa 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu. Uvedenú výšku výživného súd určil s prihliadnutím na príjem matky, ktorá pracuje ako terénna sociálna pracovníčka a ktorý príjem činí v priemere 560,95 Eur ako aj na výdaje matky, ktoré činia sumu 233,63 Eur titulom nájomného a platby energií a koncesionárskeho poplatku ako aj ďalších výdajov ako sú poplatky matky za jej lieky na trombózu vo výške 30,-Eur mesačne, náklady na telefón 12,-Eur, poplatok za cestovné mestskou hromadnou dopravou spolu s maloletou W. vo výške 16,-Eur mesačne a stravné v školskej jedálni pre maloletú W. 25,-Eur. Ďalej súd prihliadol na tú skutočnosť, že matke je zverená maloletá W. U., W.. XX.XX.XXXX, ktorá vzhľadom k jej veku 17 rokov znamená pre matku väčšie výdaje ako sú výdaje otca na maloletého Y., kedy otec maloletej W. bol zaviazaný prispievať na jej výživu v minimálnom rozsahu rovnajúceho sa 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu.

38. Takto určené výživné je matka povinná posielat' k rukám otca vždy predom do 25. dňa toho ktorého mesiaca počnúc dňom doručenia tohto rozsudku.

39. Súd upravil tiež styk matky F.. X. U. L. Y. Y. U. tak, že matka si prevezme maloletého Y. U. každý páry týždeň v mesiaci v piatok v školskom zariadení, do ktorého ho odovzdá nasledujúci pondelok ráno.

Takto upravený styk sú rodičia povinní dodržiavať. Otec dieťa na styk s matkou vždy vopred pripraví a matka si dieťa v stanovenom termíne zo školského zariadenia prevezme a vráti ho otcovi.

40. Súd nariadil výchovné opatrenie maloletému dieťaťu a jeho rodičom podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu v období šesť mesiacov počnúc od právoplatnosti rozsudku za účelom zlepšenia vzťahu maloletého a jeho rodičov, zlepšenia vzájomnej komunikácie rodičov vo výchove dieťaťa ako aj za účelom ozrejmenia významu postavenia oboch rodičov pre maloleté dieťa. Poradenstvo sa bude realizovať v Z. T.Q. T. E. T., G. Y.. C. XX, XXX XX N., K.: XX XXX XXX. V rámci tejto terapie bude mať najmä otec úlohu pochopiť, že dieťa musí vychovávať v hlbokej úcte k matke, aby vyrastalo v láske ku nej a v pocite vďačnosti za to, že je jeho milujúcou matkou. Súd pri nariadení uvedenej terapie vychádza najmä zo záverov znaleckého posudku, ale aj z celého prevedeného dokazovania, kedy je zrejmé, že najmä otec, ale aj matka deklarujú skutočnosti, ktoré v praxi neprevádzajú, ktorú skutočnosť maloletý vycíti a takýmto usmernením sa neriadi. Otec musí v praxi preukázať, že maloletý sa bude stýkať s matkou, pretože doterajšie jeho konanie nasvedčovalo tomu, že matke v styku so synom bráni a len verbálne preukazoval snahu zabezpečiť synovi styk aj s druhým rodičom. Zo súdnej praxe je totiž známe, že maloleté dieťa, najmä dieťa vo veku maloletého Y., sa nebráni styku s matkou, pokiaľ pritom cíti podporu otca o to viac, že v rodinnom prostredí matky sa viac bude môcť viac stýkať so sestrou, ktorá má v jeho rodine nezastupiteľnú úlohu. Je v záujme maloletého, aby bol vychovávaný v prostredí, v ktorom bude cítiť lásku oboch rodičov a obaja rodičia budú mu môcť odovzdávať mu podnety a skúsenosti zo života a byť jeho podporou.

41. Súd návrh matky na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému Y. U. zverením matke ako aj vo forme striedavej osobnej starostlivosti zamietol. Čo sa týka striedavej osobnej starostlivosti súd návrh matky neakceptoval z dôvodu, že striedavá osobná starostlivosť môže reálne existovať len medzi rodičmi, ktorí sa vedú na podstatných záležitostiach výchovy dieťaťa dohodnúť, kedy táto okolnosť je významná aj z toho dôvodu, aby dieťa nebolo vychovávané dvomi rôznymi spôsobmi a smermi, nakoľko to na jeho vývine vždy zachová nezmazateľnú stopu. Nakoľko teda súd dospel k záveru, že u rodičov maloletého Y. v čase rozhodovania súdu nie sú vytvorené podmienky na striedavú osobnú starostlivosť, súd maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zveriť nemohol.

42. V zmysle § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Nakoľko vo veci nebol podaný návrh na náhradu trov konania, súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.